

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ بِمَقَرِّ

یہ رسالہ زبان ریختہ ہندی کے حرف و نحو میں مشتمل ہے دو مقالے پر مفصل اور
 مفردات کلمہ وہ لفظ ہے کہ موضوع ہو واسطے ایک معنی مفرد کے
 یہہ مقالہ سائل ہیں تین بحث پر بحث اول اسم وہ ہے کہ دلالت
 کرے ایک معنی پر ساتھ استقلال کا یعنی دلالت واسطے دوسرے
 کی طرف محتاج نہ ہو اور اس کے معنی کے ساتھ زبان نہ سمجھا جا
 اس بحث میں تین باب ہیں باب اول تقسیم اسم کی باعتبار اشتقاق
 اور عدم اشتقاق کا جا یا جائے کہ اس اعتبار کے اسم تین نوع ہیں
 نوع اول جاہ وہ اسم ہے کہ نہ وہ لکھا ہی کہو سے نہ اس سے
 کوئی لکھا ہی جیسا پتھر، تھی مرد رندی یا نوع دوم مصدر وہ ہے
 کہ لکھا ہی اس سے فعل یا تاہم مشتق مصدر کی علامت ہندی میں
 ہے اعمی وزن والفساکن ہے اور مصدر کی چار قسم ہیں لازمی

اگر دو مانند شهر دیگر است مانند اول بهتر آخر نخست **اگر سیاد** سوال کند
 که اسمی نیکو خواهد گذشت یا بار شرف خورم نام سالم و نام پر روز جمع کند
 سه گانه طرح دهد اگر یک مانند این سه بهتر کرد و اگر دو مانند بود و اگر
 سه مانند میان به **اگر سیاد** سوال کند بهر جهت باید یا نه نام سیاد
 روز جمع کند سه گانه طرح دهد اگر یک مانند بمسرد و اگر دو مانند بر شود و اگر
 سه مانند دیگر کند **اگر سیاد** سوال کند این بسیار چیست باید نام
 بانام روز جمع کند چهار گانه طرح دهد اگر یک مانند از هر دو و اگر دو مانند از
 و اگر سه مانند جادو و اگر چهار مانند صرخ باشد **اگر سیاد** سوال کند
 باغ بار دار شود یا نه نام سیاد و نام روز جمع کند سه گانه طرح دهد
 مانند بسیار بگیرد اگر دو مانند اندک اگر سه مانند هیچ نه **اگر سیاد** سوال کند
 نوزده سیاد یا نه نام سیاد و نام روز جمع کند سه گانه طرح دهد اگر یک مانند
 نوزده سیاد اگر دو مانند بسته در میان راه نماند اگر سه مانند نشسته **اگر سیاد**
 سوال کند این چیز یا مبره یا خرن شیرین یا نه نام سیاد و نام روز جمع کند سه
 طرح دهد اگر یک مانند شیرین و اگر دو مانند بغایت ترش بود و اگر سه سیاد

میان باشد

از آن طرف مطرفی که در آنجا مستند است
 از خطای این سحران و کدله و رواج در ای رسد
 کمال و کمال در ای سحران و کدله و رواج در ای رسد
 ای رسد که در آنجا مستند است
 در جمعه ۱۲۲۰ هجری قمری
 مقام بر کمال در ای سحران و کدله و رواج در ای رسد
 در رسد که در آنجا مستند است
 ای رسد که در آنجا مستند است

۵۶۲

